

НОЋНА МОЛИТВА

[Српски – Serbian – صربي]

Ахмед Ферид

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Амра Дацић

Љубица Јовановић

Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ قيام الليل ﴾

« باللغة الصربية »

أحمد فريد

مراجعة :

عرفان كليسا

عمرة دانسيثش

يوفانو فيتس ليوبيتسا

فيزو رادوتشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

НОЋНА МОЛИТВА

Узвишени Бог каже:

Бокови њихови се постеља лишавају и они се Господару своме из страха и жеље клањају, а део онога што им Ми дајемо удељују. (Кур'ан, поглавље Сецзда, 16), а након тога каже:

И нико не зна какве их, као награда за оно што су чинили, скривене радости чекају (Кур'ан, поглавље Сецзда, 17)

Описујући добротинитеље, Узвишени Бог на другом месту каже:

Ноћу су само мало спавали, и у праскзорје опрост од греха молили. (Кур'ан, поглавље Ез-Заријат, 17-18) Од Катаде и Муцахида се преноси да то значи да по читаву ноћ, све до јутра нису спавали, већ је у богослужењу проводили. Од Ибн Аббаса се преноси да је у том смислу рекао: "Знала би им проћи по читаву ноћ, а да ока не би склопили."

Узвишени, такође, каже:

Да ли је онај који у ноћним сатима у молитви време проводи, падајући лицем на тле и

стојећи, страхујући од оног света и надајући се милости Господара свога. (Кур'ан, поглавље Скупови, 9)

Ибн Тејмије каже да израз "канут - о овде значи: устрајност у покорности и да се онај који дуго остаје на стајању, прегибању и сецди (лицем на тле) назива "канит(ом)".

Описујући оне који истински робују Милостивом, Узвишени каже:

... и они који проводе ноћи пред Господаром својим на тле падајући и стојећи. (Кур'ан, поглавље Ел-Фуркан, 64)

Бухарија у "Поглављу о одабраности ноћне молитве" наводи ланац преносилаца хадиса на чијем је крају Абдуллах б. Омер који каже: "За живота Веровесника, нека је над њим спас и мир, био је један човек који би - када би нешто сањао- свој сан причао Божијем Посланику, мир над њим, па сам и ја пожелео да ми је шта сањати и испричати Божијем Посланику. Тако сам једанпут, док сам још био дечак - док сам, у доба Божијег Посланика, мир над њим, спавао у џамији - сањао да су ме два анђела узела и одвела до Ватре која ми се учинила да је озидана као

бунар и да има два стуба. У њој сам видео неке људе које сам одраније познавао, па сам почео учити: 'Тражим уточише код Бога од Ватре!', па нас је срео још један анђеоло који ме је упитао: 'Шта ти је, шта си се препао?' Сан сам испричао Посланиковој жени Хафси, а Хафса га је испричала Божијем Посланику, мир над њим, који је рекао: **'Диван ли је Абдулах човек, само да још ноћу устаје и клања!'** После тога, он је спавао само, сасвим мали део ноћи."

Доказ да је ноћна молитва одабрана су и Посланикове, мир над њим, речи: **"Диван ли је Абдулах човек, само да још ноћу устаје и клања!"**, јер се под његовим речима: "Диван ли је човек..." подразумева онај ко ноћу устаје и клања. Друга порука овог хадиса је да ноћна молитва одвраћа несрећу.

У хадису који преноси Ебу Хурејре стоји да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: "После прописаних (тј. обавезних) молитви, најбоља молитва је ноћна молитва."

Од 'Али б. Ебу Талиба, Бог био задовољан њиме, се приповеда да је њему и Фатими, Веровесниковој ћерци Божији Посланик једне ноћи

покуцао на врата и упитао их: **"Зар не клањате?"** - па сам рекао: **'Божији Посланиче, наше су душе у Божијој руци и Он их оживљава (тј. буди) када Он хоће'** - па се, када сам то рекао, окренуо ништа ми не одговоривши. Затим сам га чуо како одлазећи говори: ... „али је човек, више него ико, спреман да **расправља**“, (Кур'ан, поглавље Пећина, 54)

Ибн Бетгал каже: "И овај случај је доказ колико је ноћна молитва одабрана и похваљено буђење укућана и родбине ради њеног обављања."

Ет-Табери у вези овога случаја каже: "Да Веровесник, мир над њим, није знао за посебну одабраност ноћне молитве, он сигурно не би узнемиравао своју кћерку и њеног мужа, поготово у времену које је Бог Својим створењима одредио за починак. Међутим, он је за њих одабрао оно што је по њих боље."

Како је Веровесник, мир над њим, обављао ноћну молитву?

1. Дужина ноћне молитве:

Од Абдуллаха б. Мес'уда се преноси да је рекао: "Обављао сам са Веровесником, мир над њим,

ноћну молитву па је толико дуго остао на стајању да сам помишљао да учиним нешто што не треба." Упитали смо га: "А шта си то помишљао?" - па је рекао: "Помишљао сам да седнем, а да Веровесника, мир над њим, оставим (самог на стајању)."

Ел-Хафиз каже: "У овом хадису је доказ да се Веровесник, мир над њим, определио за одужење ноћне-молитве. Ибн Мес'уд је тада био у снази и привржен слеђењу Веровесника, мир над њим, и сигурно да не би помишљао на седање, да Веровесник није необично дуго остао на стајању. Међутим, многи његови следбеници, као и други после њих, сматрали су да је боље у молитви обавити што више прегибања и сецди. У том смислу, у хадису који преноси Севбан, а бележи Муслим, налазимо да је Веровесник, мир над њим, рекао: **"У најбоља дела спада чинити што више сецди."** Зато изгледа да то зависи од човека до човека и од случаја до случаја. Муслим у својој Збирци бележи хадис који приповеда Хузејфе, у коме он каже да је једне ноћи обављао ноћну-молитву са Веровесником у коме је Веровесник, мир над њим, на једном стајању, проучио (три најдужа поглавља) Ел-Бекаре, Имранова породица и Ен-Ниса' и да је - када год би наишао на одломак у коме се хвали Господар - Господара похвалио, када би наишао на одломак у

коме се нешто моли, Бога замолио и када би наишао на одломак у коме се тражи Божија заштита, од Бога заштиту затражио, те да би на прегипању остао колико и на стајању, поново се усправио и остао усправно колико и прегипању, а онда пао на сецду и на њој остао колико и на стајању, а за то је потребно, најмање, око два сата. Можда је Веровесник, мир над њим, целу ту ноћ провео у молитви? Што се, осталих ноћи тиче, по казивању 'Аише, Он је у ноћној-молитви обично проводио око једне трећине ноћи."

Како и колико је Веровесник, мир над њим, ноћи проводио у молитви?

Од Абдуллаха б. Омера се преноси да је рекао: "Један човек упитао је Божијег Посланика како се обавља ноћна молитва, па му је рекао: "Два по два (реката), а ако се бојиш да те не затекне јутро, онда клањај бар један (рекат) !"

Ел-Хафиз у својој књизи Ел-Фетху каже: "Што се тиче хадиса који приповеда Ибн Омер, најбоље је да се верници њега придржавају, јер је то одговор на конкретно питање."

Од 'Аише се преноси да је рекла: "Веровесник, мир над њим, би ноћу обаљао тринаест стајања, од којих је једно стајање витр-молитве и два стајања јутарње молитве."

У збиркама веродостојних хадиса од Бухарије и Муслима, од ње се, такође, преноси да је рекла: "Између вечерње и јутарње-молитве Божији Посланик, мир над њим, би клањао још по једанаест стајања, при чему би, на свака два стајања, предавао селам и на крају обављао витре са једним стајањем."

У које доба је Веровесник, мир над њим, устајао на ноћну молитву?

Од Енеса се преноси да је рекао: "Божији Посланик, мир над њим, би у месецу мрсио толико да би ми помислили да (никако) не пости и постио је толико да би ми помислили да никако не мрси. Када бих ноћу помислио да не клања, видео бих га да клања, а када би помислио да не спава, видео бих га да спава."

Ел-Хафиз у Ел-Фетху каже: "Од Веровесника, мир над њим, је потврђено да је он клањао и на

почетку ноћи, и у средини ноћи и на крају ноћи. Међутим, у хадису који преноси Абдуллах б. 'Амр б. ел- 'Ас, Веровесник, мир над њим, је дао до знања која је ноћна молитва најдража Узвишеном Богу, рекавши: **"Богу најдража молитва је молитва какву је клањао посланик Давуд, Богу најдражи пост је Давудов пост. Он би спавао пола ноћи, трећину проводио у молитви и поново легао у задњој шестини и један дан постио, а други дан мрсио."**

Ел-Мухеллеб каже: "Давуд, мир над њим, би легао и заспао на почетку ноћи. Затим би, у време у коме Бог дозива: **'Има ли ко да шта тражи, па да му дам?'**, устао и клањао. Затим би прилегао колико је потребно да се одмори од исцрпљености од ноћне молитве у остатку ноћи. То је тај сан у време зоре. Овај начин обављања ноћне молитве постао је омиљен зато што даје одушка души и што се избегава могућа мрзовољност. Божији Посланик, мир над њим, у том смислу је рекао: **"Богу неће досадити док вама не досади."** Према томе, Узвишени Бог воли да Својом милошћу што дуже обасипа и да Своје добротинство што више пружа. Горе наведени начин обављања ноћне молитве је лакши, јер кратак сан после ноћне молитве одмара тело, отклања штетност

неспавања и клонулост тела, за разлику од спавања све до јутра. Човек овако јутарњу молитву дочекује одморан, па се како њему, тако и осталим дневним обавезама, активније и преданије може да посвети. Осим тога, то је најбољи начин да се избегне охолост, јер сан у задњој шестини ноћи враћа свежину лицу и виталност телу, што човеку омогућава да пред оним ко га види сакрије своја дела тј. оно у чему је ноћ провео. На ово указује Ибн Декик ел-'Ид."

У коју врсту прописа спада ноћна молитва?

Ибн Абдулберр каже: "Поједини, ретки таби'ини(генерација народа после другова Божијег посланика) сматрали су да је ноћна молитва обавезна (ваџиб) макар и кратко трајала." Међутим, исламски учењаци су мишљења да је она похвална. Ет-Тирмизи од Исхака б. Рахевејха наводи да је рекао: "Ноћна молитва је молитва оних који се друже са Кур'аном." Овакво мишљење се преноси и од Ел-Хасана. Биће да је то и најисправније мишљење. Ни у њему нема недвосмислене изјаве о обавезности ноћне молитве."

Олакшавајући фактори за обављање ноћне молитве:

Знај да је редовно обављање ноћне молитве изузетно тешко и напорно, осим онима којима то Узвишени Бог олакша. Постоји укупно седам олакшавајућих фактора за редовно обављање ноћне молитве, од којих су четири вањске, а три унутрашње природе.

Вањски фактори:

1. Да се пуно не једе и не пије, па да се човек сну не може одупрети. У томе смислу неко је мудро рекао: "Не једите пуно, па да морате да пијете пуно и да спавате пуно!"

2. Да се преко дана не оптерећује свакодневним пословима који превише исцрпљују физичку и психичку снагу човека, будући да се тако преморен човек не може одупрети сну.

3. Да се не прескаче свакодневно кратко прилегање у поподневним сатима, како би се могло издржати неспавање ноћу тј. обављање ноћне молитве.

4. Да се води рачуна да се преко дана што мање греши, јер грешење отупљује срце и спречава да милост падне на њега.

И владари на овоме свету, само онима који су им потпуно верни, покорни и наклоњени, дозвољавају да се са њима осамљују и у приватном животу друже и разговарају.

Приповеда се да су се неки Ибн Мес'уду пожалили да не могу да издрже редовно обављање ноћне молитве, па им је рекао: "Од њега вас удаљавају (ваши) греси."

Ел-Хасану се, такође, један човек пожалио речима: "Не могу да издржим ноћну молитву, па ми пропиши какав лек?" - на што му је он рекао: "Не буди према Њему (тј. Богу) непокоран преко дана, па ће ти помоћи да пред Њим бдијеш преко ноћи!"

Од Ес-Севрија се приповеда да је рекао: "Због једног греха који сам починио, пет месеци нисам могао обављати ноћну молитву."

Од Ел-Хасана се приповеда да би - када би отишао на пијацу и чуо шта све на њој говоре - имао обичај рећи: "Мислим да ови имају тешке и зле ноћи." Све врсте греха на свој начин изазивају суровост срца и одвраћају од редовног обављања ноћне молитве, мада се по јачини утицаја, посебно издваја конзумирање забрањене хране. За разлику од ње,

дозвољена храна, као мало шта друго, чисти срце и покреће га на добро. То најбоље знају они који прате и контролишу своје срце, јер су се у то кроз праксу, која има утемељење у верозакону, уверили. Зато је неко од њих, с правом приметио: "Колико је само залогоја због којих се пропушта ноћна молитва! Колико је само погледа због којих се не учи Кур'ан! Човеку се понекад због забрањеног залогоја или неваљалог дела, не омогућује да извршава (обавља) ноћну молитву."

Унутрашњи, фактори:

1. Чистоћа срца и његова непоквареност новотаријама, мржњом према муслиманима и непотребним радозналостима везаним за овај свет. Ово последње, зато што онеме ко је прекупиран овосветским проблемима, не полази за руком да се ноћу буди и устаје, а и ако устане, не размишља о молитви, већ о својим овосветским бригама и пословима, лутајући по својим грешним мислима. О таквима је песник давно рекао:

Портир ми рече да још спаваш,

Кад оно ти, и кад си будан, спаваш!

2. Страх од греха и бојазан од смрти, држе срце увек будним, тако да се човеку - чим се сети провалија паклене ватре и страхота Судњег дана - одмах разбије сан. У том смислу се од Абдуллаха б. Реввахе преноси да је рекао: "Када се Божијем робу спомене Рај, дуго уздише за његовим лепотама, а када му се спомене Пакао, одједном му се поспаност разбије." Ибн Мубарек је у стиху рекао:

Чим их мрак ноћи притисне, они се обрадују,

Па њено освитање на прегипању дочекају.

Страх разбија њихов сан, па на молитву устану,

Док дуњалучари, осећајући се сигурним, спавају.

Неко је други, такође, у стиху рекао:

Кур'ан својим обећањима и претњама спречава

да се очи затворе, па будне ноћи проводе,

Речи Владара Узвишеног су, како треба, разумеле

Да му вратови морају бити погнуте покорни.

3. Човеково схватање вредности ноћне молитве, онако како се о њој, у наведеним одломцима

и књигама говори, потребно је и зато како би се у њему побудила нада и жеља за наградом, а када се то постигне, у њему ће све више јачати жеља за што вишим положајем у Рају.

Шта учењаци кажу о ноћној молитви?

Од Ибн ел-Мункедира се приповеда да је рекао: "Од посланица овога света остале су само три: ноћна молитва, сусрет са браћом у вери и заједничка молитва."

Од Ебу Сулејмана се приповеда да је рекао: "Ноћна молитва онима који је обављају, слађа је од ноћне забаве онима који своје ноћи у њој проводе. Да није ноћи и ноћне молитве, на овоме свету не бих пожелео ни једног трена више остати."

Ибн Мес'уд, Бог био задовољан њиме, би - када би се смирила ноћ и свет поспао - устао и почео клањати и учити тако да би се све до јутра, попут зујања пчела, чуо његов глас.